

1909г.

دوردجى ايل

1909
ئەمەزۇچىلۇنىڭ
بىلەتلىكىسى

ملا ناصىرالدين

№8.

Цъна 12 к.

МОЛЛА НАСРЕДДИНЪ

قىمتى ۱۲ قىك

بورادەكى شىكلەفەن دىرىيەمەدى داوزگە شىكلچىكمە فرۇت او ملادى

• عثمانی ده سلاماشاق اصولی
• Основные правила на языке

باقوم ده آجارا چالنده ملا لار . و رعيت
Мужчины в Гатчинской области .

اداره و فاندور
تفلیس، داویدوف کوچه‌سی نمره ۲۴.
Тифлісъ, Давидовская ул. д. № 24.

تیلغرام ایچون آدریس: تفلیس، مانصرالدینه.
Тифлісъ, „Молланасреддинъ“
Редакція журнала „МОЛЛА-НАСРЕДДИНЪ“

اعلان قیمتی
قباق صحیفه‌د بیپیشیت ایله بر سطحی ۱۰ قیک، دال صحیفه‌ده ۷ قیک.
آدریس ده بیشمک حقی ۳ دانه ییدی قیک لک ماوچه‌در.

آبونا قیمتی

قافقازده و روسیه‌ده: ۱۲ آیلغی	- ۵	منات
۶ آیلغی	- ۳	منات
۳ آیلغی	- ۱	منات ۶ قیک
۱۲ آیلغی	- ۶	منات
۶ آیلغی	- ۴	منات.
فسخه‌سی اداره‌مزده ۱۰ قیک، اوزگه شهرلرده ۱۲ قیک.		

۱۹۰۹ ۲۲ فیورال

هفتهده بر دفعه چیخان تورک مجموعه‌سی در.

۱۴ صفر ۱۳۲۷ بازار

Акционерное Общество „ГРАММОФОНЪ“

Тифлісскіе Отдѣленіе.

Головинский проспектъ, № 9.

غراما فون

تفلیس، غالاوینسکی کوچه‌ده نومر ۹.
بوراده گوسته‌ریلن فابریقا نشانه‌سنه لازم در دقت ایله‌مک.
هر بر غرامافون‌ز و غرامافون حصلینک اوستنده بو نشانه وار.
دانشان ماشینالارک هیچ بر فابریقادی فک اختیاری یوخر اوز ماشینالاروینه
غرامافون آدی قویسون، اوندان اوتری که غرامافون محض بزیم پاینت لی
ماشینالاریمزدن عبارت در.

غرامافون ایو ایچون اک گوزل بر مشغولیت در.
غرامافون اوخویور، چالیر، گولور، و غیره.
غرامافون واسطه‌سی ایله ایوده سازنده و اویناماق مجلسی قورماق اوکور.
غرامافون دنیاده اولمجی دانشان ماشینادر، وهیشه اولمجی اولاحاچ.
بزیم ماشینالارک تعریفی: میخانیزمی ساده، محکم، چوخ یاشیان، ظاهري
گوزل و هامیدان واجب- طبیعی سیسلری اوز حالتنده چخاردیز.

دیقاپلک برندن ایکی طرفی پلاستینقالار باشلانوب ساتیلماغا: خردالاری ۷۵ قیک، «غراند» آدلی لاری بر منات ۵۰ قیک هر بروی.
مصلحت گوروریک آشاغده آد ویریلن خواننده و سازنده‌لرک چالوب اوخوماق‌لارینه هیچ اویماسه امتحان ایچون‌قولاق آسسونلار:
مجید، سید، باقرات، محمد خلیلوف، محمد قلی شیشه‌لی، مشهدی غفار ایرانی، هلال، خانم‌لاردان واروارا، آتنا.

یسقیریچی‌لار: آرشاق و امیرجان، تارزن اوئیس (کامانچه) سیوی میرزا قلی (کامانچه). دودوکچی‌لر:
مرزا علی میر صادقوف؛ زورناچی‌لار: باقرات و آویتیق و غیرلری و غیرلری.
!!! قاتالوقلار و سیاهی‌لار پول‌سز در لار !!!
!!! ساخته‌لر قدن احتیاطلی اویگن !!!

گنجه دن

«ترقی» غازیتنه سنه

ژورنالی جمیع صاحب سواد مسلمانلر اوخويورلر و اوخويي
جاقلر. ازان جمله بنده. مرثیه خوانه لازم دگلدر که ديه
آلميون و اوخوميون. مرثیه خوانک اوزنهده تاپشوردم که
«ملا نصرالدين» صحبتی دوباره بزيم ايوده دانشيماسون. همان
گون مرثیه خوان منبرده جماعته ديدی که من ديلمدن افتراء
دوزلدوبلر من او جوره ديمه ميشم که جماعت ايچنده دانشلنور.
من «ملا نصرالدين» ي اوخويانلره لعنت ديمه ميشم: احوالات بو
گونه اولدي قورتاردي. ترقی و حریت پرورلر، مشرووه
پرستلر و غزته يازانلار باردلرنده هيج بس کلمه مرثیه خوان
ازيم ايوده نالايق سوز دانشميوب.

عادل خان زيادخانوف.

(ترقی، نومره ۳۶)

اداره دن: همين مكتوبی عادل خان جنابريينك خواهشنه
کوره مجموعه مزده چاپ اينتمگي لازم ييلديك.

جواب

ملا نصرالدين فام غزته نك (۵) مجى نمره سنه (۷) هجى
صحيفه ده قاسم کند لزگيلری امسايسمه بزيم آرامزده دوغريلق ايله
متصنف عاليجناب-فضيلقلو ديوان بگى حاجى على نك عليمنده يازلمنش
وبهنانلار ايله مشحون ومملو اولنمش بر مقاله ناصادقيي اوقدوق:
في الحقيقه مذكور ذات فاضل ديوان بلی شريعه غرایه و
نظام پادشاهی يه مخالف رشوتدن و رشونه مشابه شيلردن خالي
و بعيد او لماسنى ييليرز.
و هيج هيله نالايق ايشلره قاريش ميانيده ييليرز. و بوندن
صوگردهه هيله قيبح ومنموم فعللر دنده بعد او لماسينيده اميدايدهرز.

محترم «ملا نصرالدين»
مجموعه سنه هجى نمره سنه
گنجه دن يازلمنشدي که من
ایويمده مرثیه خوان منبرده
جمیع ترقی و حریت طرف
دارلر فی خصوصاً مشروطه پرستلری و هامی غزته يازانلری
تكفیر ايوب جماعته لعنت او خودور. چونکه مقاله يازان حقيقتنی
يازماشدي، اوڭاڭ سوره بى ايکى كلمه بى بارهده يازماقى او زومه
اذن ويرديم.

اون ايل وار که والدهمز ايوده اون گون مجرمي مخصوص
سى و بى غرض بى منفعت اوز خرجى ايله امام حسین تعزىي
سى دوتدورور. خواهش ايدينلى بى تعزىي تشریف گوتورورلر.
اوج دورت ايىدىن برى تعزىي تکلیف اولان مرثیه خوانلر ده
زمانه نك تقاضىسنه گوره ترقی پرورلره و حریت پرستلرله
گوتوروب دعا ايتىكىدەرلر. همچىن بى ايل اوخويان مرثیه
خوانده هر گون ترقی پرورلره و گنجهدىكى تازه مكتبلرله رونق
و يىنلرله دعا ايدوردى. اما مجرمك يدهجى گونى مرثیه خوان
ملا نصرالدينك ۲ هجى نمره سنه يازيلان مصرعى «نجه قان آغلا
هاسون داش بى گون، قىرخانىلر گور نجه مين باش بى گون»
باره سنه «ملا نصرالدين» غزته سينه بى نجه سوزلر دىيوب جما..
عنه تکلیف ايوب که آلميون و اوخوميون «ملا نصرالدين»
غزته سينى!

بو سوزلر جوابى او بىرى گون هم جماعته هم مرثیه
خوانه يدوردم. چونکه «ملا نصرالدين» صحبتى اولان گونى بندى
ايوده او لماسىشم. جماعت يغulan وقت «ملا نصرالدين»ڭ تازه
پوچىدىن گلمس نمره سينى اليمه آلوب ديمىش جماعته که بو

ویردى كـ ۹ منم اوغلىم ملا حسن سزه مرئىه اوخويوب، يتميش
مناتى چىخرام اوغلىمك رحمةنه، والسلام. بىز سوروشديق كـ
«جىناب شيخ على، ايله والسلام؟ شيخ على جواب ويردى كـ
بلى، والسلام. ايله والسلام؟ بلى، والسلام.

دختى بوندان آرتق عرضمىز يوخدر.
يأجوجستان محالىندى بى چاره اگلىس جماعتى طرفندن.
والسلام.

معركە

شىشه شهرىندە بو گۈنلەر بى بويوك معركە يۇز ويروب.
آخشام ساعت ۹ ده يا ۱۰ ده شهرك بويوك كوجەسىندە ۱۸ ياشىندە
بىز جوان باشلىوب چىغىرماغە كە «آى آمان، منى قورتارڭى». محلە
اھلى ايلە گەمان ايلىوبىر كـ بىلكە بى اوزگە ايش واقع اوپوب،
چونكە بورا شىشه شهرى در، مسلمان ولايتى در، اوغانلۇن اوزى دە
جوان، گىچە وقتى، تك و تىنها... يعنى مەلا، فلان و يەھمان.
اما آخر دە گوروبىلار كە ايلە بى خطا يوخدر، آنجاق يازىق
اوغانلۇن قورشاغىنە كىمى دوشوب باتوب پالىچاقە، يعنى شهرك معتدار
كوجەسىندە.

عيلى يوخدر، مسلمان ولايتى در، ھېيشەكى ايشلەردر، تعجب
ايلەمك لازم دىگل.

گەنە الله راست سالدى كـ بىچارە جوان اوزگە خطایه
راست گلمەدى، چونكە گىچەنڭ قارانلىقى، اوزىدە مسلمان شهرى،
اوشاقدە تك و تىنها. والله خطادى. الله راست سالدى.
«جر جراما»

تعجب

دوغردان چوخ تعجب كـ نجه قورخمورلار؟
«دین و مشقت» مجموعەسى ۶مېسى فۇرمەسىندە يازىز كـ
«بو اوروپا مقلدلەر بعضى مدرس و معلملىرى كـ عورتلىرىنى و
قىزلىرىنى گوتوروب تىاترلاره گىدىرلىر - بونلار يومىمىشىدە خدا
حضرىندە رسوايى عالم اولماقدان نجه قورخمورلار؟»
دوغردان نجه قورخمورلار؟ من دە ھېيشە تعجب ايلەميش كە
بىزىم قافقازىدە بىز پارە يوروپا مقلدلەر و يوروپا علملىرىنى
اوخويانلار عورتلىرىنى و قىزلىرىنى گوتوروب تىاترلاره آپارىلار.
دوغردان، گورەسنى بونلار مەحشىر گونى رسوانى جوان
اولماقدان نجه قورخمورلار؟

چوخ چوخ و چوخ تعجب ايلىورم كە نجه قورخمورلار؟
آى باشك باتسون!

«هر دم سخىال»

بىنائى عليه ملا نصرالدین مدیرىندە توقيع اكيد اولنور كـ
ھەمان سطربىرى مبارك ملا نصرالدینك بىر گوشەسىنە درج و دخل
ايلە .

ھەمان مكتوبده اون ايکى نفر آدمىڭ امضاسى وار.

ادبیات

بىز يەھانە الدە عنوان اىتملى بوندان سورا
بۇ سېتۇن مخلوقە اعلان اىتملى بوندان سورا
تو اصولك شرعە بىر عکس اولدىغىن اىضاح ايدوب
كەنەنلىقى تطبيق قران اىتمەلى يۇندان سورا
خاصلە بۇ ژورنال غازىت امرىندە بىرفتۇر تاپوب
سد راه نشرعرفان اىتملى بۇ ندان سورا
بويلىه ايش، بونجە غازىت، بونجە مازىت او لمازجانم
بونلارى مەحکوم بطلان اىتملى بوندان سورا
دین گىدىر، مذهب گىدىر، قدرى اىتىرەللاڭ
چارە امىر مسلمان اىتملى بوندان سورا
ھەر يەتن كەندىن محرر عد ايدوب مىن سوز يازىر
بونلارى مطرود اوطنان اىتملى بوندان سورا
كىسىلى ھە نوعىلە اولسە نفوذىن، حرمەتىن
سېرسىر آوارە ئان اىتملى بوندان سورا
جىزىرمالى دفترلىرىن، سەنديرمالى چىرنىل قايىن
فڪر تزوچ قىلدان اىتملى بوندان سورا
مەكن اولسە لاب كۆكىندەن قالدىرسوب بى ئىن ايلە
جمله مطبوعاتى ويران اىتملى بوندان سورا
سەما شاعىلرى حكماً و حقىماً، زور ايلە
خارج از اسلام و ايمان اىتملى بوندان سورا
محىتصىز ھە كىم كە گوردىڭ فېمى وار بى سوز قافىز
كفر ايلە مشھور دوران اىتملى بوندان سورا
آرقاداشلار! الامان كل قىز ويروبىدە ال ال
ھەم بى يولىدە عەد و يىمان اىتملى بوندان سورا
عايد او لمىر ايمىدى بونلاردان بىزە بى مەفتەت
پول ويرىرسە مسلمان اىتملى بوندان سورا
«ابو نصر شىيانى»

والسلام

والسلام؟ - والسلام ايلە بى؟ بلى ايلە والسلام. باش آغريسى
او لماسە، احوالاتى باشدان نقل ايلەرم.
نېچە ايل بوندان قېلاق بىز يازىخ جماعت يەتمىش مەنات يغوب
تاپشىردىق شيخ على حاجى حسەنلىقى اوغلانە كـ ساخلاسۇن و
مسجدىڭ بىرى خراب اولسە صرف ايدەك. بى ايل ھەمان يەتمىش
مناتى اىستەدىك كە مسجدى تعمير ايدەك. شيخ على بىزە جواب

چالیشمیام.

۱۴) الف-بانی آقادیمیالار ده گیشمنز، و ائرلرینی عبدالحمد خان ثانی یه «تقدیم ناچیز عبودینکارانه» ایدن شمس الدین سامی کیمی «اربابی بولنان ذوات» ده گیشمنز. ارباب لر و آقادیمیالار اللی ویوز ایلدن سورا گور، جلک لر که میرزا فتحعلی لر و «غوسپودین» شاهتاخ- تینسقی لر یو خی دان گوزلرینی آچان قیرمزی سقاللارگ همتی ایله الف-بانی ده گیشوبلر. تو تاخ او وعده آقادیمیالار و «ارباب» لر بر آز گوله جکلر، اما بیله ایشلر تاریخ ده گورسنن بر حال در: ۱۷ مجی عصره اگ شهرتلری طبیب پروفیسور «ریولان» اینانا بیلمیردی که «غاروویه» کیمی بر نامعلوم شخص بدنه قانک حرکتی نک قانونینی و حکمتی کشف ایده بیله. (پیساریفک ائرلرینک ۱۴ صحیحه سنده بیله تمثیل لر چو خدر) جلدندہ ۱۴۷۳ صحیحه سنده بیله تمثیل لر چو خدر) بو سوزلری یازالدان سورا بیز رازو- مزی بورجلی بیلیریک بوقی ده دیمکه کے «ایکمچی ایل» کتابینک حسین زاده کیمی بر ادیک طرفندن تقدیم اولماسیمه بیز کتاب صاحبی لر ایله بر یerde هر حال ده تشریف ایتملی لیک و همان تقدیمده گوستریلن قصور- لارک بر نچه سینی تصدیق ایلیوریک.

بو بس در.

دخی بو بارده بوندان آرتیق دانیشماعه مجموعه مزده یر یو خدر: لکن امیدواریق که یولداشمنز نعمانزاده نک بو خصوصه دخی تفصیلی جوابینی او خوجیلاریمز «ترقی» ده او خویالار»

«ملا مسرالدین»

همین فورال آیی نک ۲۱۴ ده آرتیسمتی- چیسقی او پیشتوانک زال او تاساغنده تقلیس ده هر ایکی مسلمان جمعیت خبریه لرگ ملغعنه مسلمان آخشامی (ویچهر) او لاجاق. بیلیت لر ساتیلیرلار (۱): ویچه رگ مدیریسی تقی یوفا حانمک ایونده (قریلوف کوچسی، او ز اوی) ایران قونسولخانه سنده (بیلیت تو فسقی کوچه ده نمره ۲۳) و قافقاز مسلمان جمعیتی رئیسی ابراهیم بک و کیلووک ایونده (او چبینی پیره اولوچ نمره ۸) بیلیتلرگ قیحستی ۲ میان ۱۰ قیک در.

بیله سوزی بیرون بیره دانیشماق اولماز، با کوده آنجاق معلم لرگ کتابلارینک بر نچه قصورینی بهانه ایلیوب عبد الله جودت دن اذن آلماش یازدیقلاری کتابک اوستنه قلم چکمک اولار.

بز بوکا تعجب ایله میریک. او شی که بز اوکا تعجب ایدیریک - بودر:

۱) اگر یر یوز نده جمیع ملت لرگ الف باسینی قابغمزه قویساق، با خوب گوره ریک که قدیم فارسلارگ «مینع» یازیلارینک، هندی لرگ «دیواناغاری» الفباسی نک، یاپونلارگ «قاتاقانا» الفباسی نک، ایرمنی لرگ، یهودیلرگ، روسلا- رگ «کیریل» الفباسی نک و بوتون بورو پا الف بالرینک ایچنده تک بر جه بیز ایشلتدیگمن نسخ (عرب) الفباسی در، که باشد ده یازیلان حرفلر بر جور یازیلیر، اور تاده بر او زگه جور، آخرده بر او زگه جور، اولعیه جده یازیلانده بو جور یازیلیر. من ایله قانیرام که بوجور الفباسی صاحبی بلکه «هیروغلیفه» ده گرک شکر ایله سون. تعجب که حسین زاده جنایلری بو باره ده بر سوز دانیشمیر.

۲) محترم ادیمیر انگلیز لرگ املاسی نک آدینی قویور «عجیب»، اما بزیم املایه هیچ اولماسه «بر آز عجیب» ده دیمک ایسته میر. بونک عیبی یو خدر: بینه ممکن در بو شکدن چخماق، اما بو جور تاره خبری ویون گرک او نوتیمیا که «ایندی «ترقی» ده بومزده نی ایشیدن او زون اتنلر چیتیمیق چالوب اوینیور لار که «باخ، بز نه قدر انگلیز لردن خوش بختیک» ۳) حسین زاده جنایلری دیبور لر که

الفباسی چین لگی ترقی یه مانع اولا بیلمز و بوکاده یاپونیالی لرگ مدنیتک «اوج بالاسن» چخماقلارینی دلیل گفوردور. اولا، مقله صا- جی او خوجی لار دان بونی گیز لهدوب که بیلیم بیلیمیالی لار بو ساعت بو فکرده درلر که قدیم الفبالری ایله یازیلمش کتابلارینی جیرو بیاندیر سونلار و «لاتین» حروفاتینی (ایشلتمکه باشلاسونلار) «قراناتک» قاموس الاعلامی، جلد ۸ صحیحه ۵۳۶). بوندان بیله آنلاشیلیر که هله بیلیم بیلیمیالی لار «اوج بالاسن» چخمیوبالار، چون که ایندی اوج بالاده اولمش اولسالار، ایله ده تازه الفباسی بیول ایلیندن سورا گرک او چوب وان- خalar هوایه. ثانیا، تو قاخ که من گورور منم یولداشم آیاغنده زنجیر «بر فند» ایله چخوب بر دیواری آشدم او طرفه. مگر دخی من آیاقمه کی زنجیردن خلاص اولماگه گرک

زنچیر

«ترجمان» غازیتەسى نک دیدیگی کیمی بیلمیورم بزیم قافقة- ازدم و بالخاصه تقلیس شهرنده نه حال وار که بوراده هر یوندن قلقان «ملنک قباغه» گیتە ۴۴ سینی مسلمانلارگ الفباسی، املاسنه اسناد ایده رک، بونلارگ باشنه گتیر مذکلری اویون قالمیور. میرزا فتحعلی، میرزا رضا، غوسپودین شاء تختینسقی هپ تقلیس ده توریورلر! .. بو سوزلری یازیر ترقی نک ۳۱ مجی نمره سنده محترم ادیمیر علی بک حسین زاده جنایلری.

دو غری در، قافقازده چوخ غریبه حال وار، اما نک بر تقلیس دکل: قافقازک باکو شهرنده ده بر غریبه حاصیت وار که هر برا هل قلم باکو شهرینه داخل اولور، بر کلمه سوز ایله ده، بر اشاره ایله ده ایسته میر «جرگه» دن بر قدم کناره چیخسون یازدیق لارینی اول بر قویور قباغنه واوز او زبله مصلحت ایلیور که «گوروم بوياز دیقلاریم قوجی باشی لارینه، مرئیه خوانلاره و قصابلاره» خوش گله جکمی؟ ایله که گورور «خوش گله جک»، گوتوروب ویریر مطبعه یه که دوزوب چاپ ایله سونلار. بو سوزلر دلیل سز دگل لر.

علوم شی در که عالم ریمز و شهر تلی یازیچی لاریمک چوخی باکو کوده درلار. تقلیس ده غیر شهرلار ده آنجاق میرزا فتحعلی کیمی و شاه تختینسقی کیمی خردا مردا یازیچی لا ریمز اولوب. نه وقت باکوده تازه سوز، تازه بر فکر، تازه بر مسئله اور تایه قویولوب: تو- تاخ که بو مسئله لاری قالخیزانلار «هر بر یوندن قالخان اولوب»، پس مسئله لار او زلری نجه؟ بیز اینانا بیلمه نیک که مثلا حبچا مسئله سینی حسین زاده جنایلری او جور باشد دوشور، نجه که ایچنده یاشادیغی باکو جماعتی؟ اما باکو جماعتی بونی بیلمیر، او سیه که بو بارده حسین زاده جنایلرینی ده اوز «جرگه» سنده گورور. قیز لاریمیز ۹ یاشنده اره ویروب مکتب عوضنه بو پهلوانک او طاقنه کوچورتمک مسئله سی دوشوب، نه دانیشوبلاو بو بارده باکو عالم ریمز؟ یو خسے بونلار هامیسی خردا ایشلردر؟ تقلیس «یرندن قالخانلاری» الف با مسئله سی باشلیوبالار. باشلیانلار هله هیچ پس، مسئله نک او زی نجه؟

بز بوکا تعجب ایتمیریک که حسین زاده جنایلری الفباسی کے بالمره ده گیشیلماگنه فتوا ویرمیر، اوندان او تری که باکوده او تو را او تو را

پوچتا خانه

من ایندی يه کیمی هله قانا یالمه میشم که بو پوچتا خانه‌نی اوروس نهند اوتری ایجاد ایلیوب. دیبورلر که هله یورپاده بوندان ده دستگاه‌لی پوچتا خانه‌لر وار. گنه دمیر یولی اولمیا، آرابا یولی اولمیا، آداملاز ترددی اولمیا - او وعده توخاخ که هله بر یانه پول گوندرمک یا کاغذ گوندرمک ایچون بلکه پوچتا خانه لازم اولاً. اما ایندی که هر گون ایرواندان تفليسه گیدن وار، تفليسدن گنجه‌یه گیدن وار، شکدن شیروانه گیدن وار - دخی پوچتا نهیه لازم: کاغذ گوندرمک جلسن یا پول گون دره جلسن یا شی گوندرمک جلسن چیخ بازاره سوروش گور گیدن کیمی - ویر آپارسون - دینمز سویلمز، خرج‌سز و زحمت‌سز. یعنی ماشالله بزیم مسلمان‌لار بو مطلبی چوخدان باشه دو - شوباس و نچه که منیم سلیقتمدی اونلارده ایله رفتار ایلیورلر.

بزیم یاشمزه بو جور ایشلر چوخ گلیبر. گون اولماز که اداره‌مزه بر ییله کاغذ یازماسو نلار: «جناب ملا نصرالدین، من کربلای علی حاجی الله قلی اوغلی مشهدی جعفره ۵ میان ویر دیم که گنوروب یتورسون سزک خدمتکزه، سزدن توقع ایدیرم که پولی آلان کیمی منم آدیمه ایروانه مبارک اولان مجتمعه‌گزی اولمچی نمره‌دن باشلیوب گوندرمکز». چوخ عجب. ایکی گون گیچر، خبریمز اولور که غیرت مطبعه‌سنہ بر نفر آدم گلوب و دیوب «من ملا نصرالدینی گوره جگم». بلی، جواب ویرولر که ملا نصرالدین فلان محله‌ده و فلان کوچده اولور. ایکی گون گیچر مطبعه‌دن بزه سفارش ایلیورلر که همان ایروانی گته فایتون ایله گلوب ملا نصرالدینی سوروشورمش. گنه جواب ویرولر که ملا نصرالدین فلان یرده اولور. ایکی گون‌ده گیچر. بوده گورورسن که داویدوفسکی کوچه‌یه فایطون ایله بر مسلمان گلیبر، کوچه‌نک اورتاسنده فایتونی ساخلیوب ملا نصرالدینی خبر آلیر. آخرده نه زحمت‌لردن سورا همان شخص گلیبر چیخیر ملانک اداره‌سنہ. سلام علیکم - علیک‌السلام. هارالیسان، ایروانی. آدک نهدر؟ مشهدی جعفر. نه قوللوق - بر ایله قوللوق یوخر، آنجاق، آی ملا، الله سکا انصاف ویرسون، من سزدن اوتری بر هفته‌در تفليس ده معظام. نچه دفعه قایتون ایله مطبعه‌یه گیتمشم سزی تائمامیشام ایکی دفعه‌ده فایتون ایله اداره گزه گلیاشم - دیوبلر که ملا خمامه گلیوب.

بلی، باعیشلایکن، ایندی نه قوللوق: خیر، بر ایله قابل عرض یوخر، آنجاق نوکره بیورون مکا بر استکان سو گنورسون - اوره‌گیم یانوب، بو گون سحردن سزی گزیرم، چونکه کربلای علی حاجی الله قلی اوغلی سزه ۵ میان مجتمعه یولی گوندروب، پاه پاه لاب یورو لموشام.

بر گون سلیان‌دان بر ییله کاغذ آلیریق: جناب ملا نصرالدین، من بو گون بوراده برادران حسینوف

آنچاق اوچ آدام

ماشالله یاخشی گیچدی، او قدر ضرر اولمادی، آنجاق اوچ آدام یارالاندی، ییزی مرحوم اولدی، ایکی‌سی‌ده یاقیر: بیزی عورت بیزی ده اوشق‌دی. اوخوجی‌لار ایله خیال ایله مسونلر که قوچی دعواسی دوشوب، خیر، زیارت ایشی‌در، کربلای مصیتی‌در، آخرت ایشی‌در، ثواب ایش‌در، فیضی حدسز‌در. گنه اوخوجی‌لار ایله بیله‌لر که مشقتعده عاشورا گونی مسلمان‌لار گولله بازیقنى دیبورم، خیر، من دیدیگم بودر که بر نچه گون بوندان قباق سوراخانی جماعتی یغیشمشدی واقزالله که کربلادن گلن مبارک همسریلرینی زیارت ایتسولر. بلی، کربلایی لر واقزالدان دوشیدیلر و یولا چخان کیمی جماعت باشلادی گولله بازیقى، چونکه بزرده عادت‌در: ماوی‌ده بک حمامدن گلنده و بیسی اوzac سفردن گلنده گولله آتاللار.

خلاصه، نا قافل، گولله‌لر گلیوب دگدیلر بر نچه آدامه، نچه که یوخاری‌ده عرض ایله‌دیك.

یعنی من دیمیرم که گولله آتاللار گناهی وار. خیر. بونلار هامیسی اجل ایشی‌در، یوخته گولله مکا نیه دگمددی که من ده اوراده ایدیم. غرض، بو ایشلری ییلمک اولماز، اما بورا - سی وار که بز چوخ خوشبخت ملت‌ایل، چونکه ماشالله هر ایشمز توی بایرام‌دی: تعزیه‌زده توی بایرام‌دی، زیارت‌زده توی بایرام‌دی، اوزموزده توی بایرام‌دی.

من آنجاق بونی دیمک ایستیورم، «مدده‌مکی»

داشکنده جی جی لر!

(۱) مجی کوکناجی، افیونچی، بانثجی‌لر دور

(۲) مجی کهنه‌جی، مدرس‌جی، ایشان‌جی‌لر در که: بونلار اسکیلک بد دعالک، طمع‌جی‌لک ایله‌جی توقوب، انصاف‌حقائیت مدئیت انسانیه‌تله سد چکیورلر!

(۳) مجی اویونچی، بوغان قرساجی، ملانماجی اوژون چاپان آق فاقیلدوروق‌جی، آسترم‌و ووچی، مسیانر لر دور که بونلار دانوس‌جی‌لرین توخوب، مسلمان‌لریک ترقی یوللرین بند ایلیورلر! (۴) مجی باییجی، مکا جیان‌جی‌لریله سپرگردان اولوب اگرده بر طرفدن اسلام‌جی‌لرینه شعله دوشـه همان بلچيق‌چی بویوروب بر کیتدریورلر!

(۵) مجی فقرجی، یماقچی، خیرچی، حمالجی‌لر در که بونل (الفقر فخری) کامه‌سین فیشانه‌لرینه یازوب قویان کیمی بر صورتی و یوزدن عبارت اولوب، بونلار انسانیت معيشت‌جی‌لرین تارمار اینمکده‌درلر.

(جی جی بر دکانچی)

حکومتدر، دورت یوز ایلدن آرتیق عثمانلی ولايتي حساب اولو نوردى و ايلده بر دفعه عثمانلی سلطانلارى پاشالاري و بانی-چارلارى گوندووب سريلارك بر آزباشلاريناتاپدالياندان سورا گوزل قيز لاردان زاددان يغوب آپاروب بر قدرفي ملطفانلارك حرمخانه سنه قاتوب بر قدرفي اوزلري ساخليوب مشغوليت ايله ديلر. آخرده قضا ييله گتوردى كه ۲۷ ايل بوندان قباق سريما حکومتى چىخى آزادلە و مشروطەلى بىر قرالىچە اولدى. هر چند مخلوقى ايلى ميليوندان بر آز آرتىق در، اما دى گل كە باشلايدىلار مكتبلر آچماغا، دارالفنونلار آچماغا، آخردهدە ايشى او ييره ينوردىلر كە ايندى ايستيورلار آفسقىريا كيمى بىس ازدها ايله گلله گلله يه وور- سونلار ھە، نە اوستە، بوسنيا اوستە. بوسنيا نەدر؟

خلاصە، ايستيورديم بوڭا اوخشار بر صحبت باشىلام. اما اوز اوزىمە ديدىم كە آى ملا نصرالدين، سىن دەلى سن نەسەن؟ بر جماعت كە بر شەردىن او بىرى شەھەر ۵ مئات گوندرىگى باجاريمىز، - مگر بو جور جماعت ايچۈن روادرمى يازماق كە نە يىليم آفسقىريا ييله گلدى، سريما ييله گىتىدى. سن اونى دى كە ايرواندىن تقليسە و شيرواندىن قارا باغە نە جور و نە قاعده ايله ۵ مئات گوندرىك.

ھەلە قباقچە بونى يىلمىك لازم در.
گنە دىيەسەن اوزۇن اولدى.

«لاغلاغى»

پوچطە قوطۇسى

قارصىدە «صادقا»: گنە شىكز ايلەمك لازم در: بلکە اوزدو باددىن خېرك اولا؟

كېنجىدە «خوجەخوجە» يە: ئاقىق ييره گوزلەمە.
نخودە «قىشىگە»: چوخىدە گىنجىلى محلەسىنەكى جىندارىزىدان دەم وورما: نووو بايازىت مىحالىندەكى حاجى مىرزا على اسکر آغا يە چاتا يىلمىز.
جواد اوىزدىندا «آللانىماڭە»: مكتوبىزى ويردىك چاپ، اما او قدر اوزوندى كە قورخورام چاپ اولۇنوب قورتارما.
باتومىدە «ق» جىنابلىرىنە: گرگ احوالاتى ايلە يازاسكز كە اول يز اوزىمىز باشە دوشەك، سورا بىزدە يازاق كە خلق باشە دوشۇن.
سەرقىندىدە «ئەركستان خېرىچاسە»: قاضى گلەڭ و حاجى ملا پراتك بارەسىنە يازدىكىز تەمتلىر چوخ شىدىلى درلار. توقع ايدىرىك ايشى دقتلى تحقىق ايلەسلىك.

گنجىدە «ديوانە» يە: سىن كاغذىڭى يازا يازا ايله يىلىرىك كە چاپ اولۇنلاجاق، من دە اوخويما اوخويما يىلىرىدىم كە چاپ اولۇنماجاق.
باكودە «شاڭى» يە: ايله يادىمە گىلىر كە گوندرىيڭىز شعرلار «قىرى» ناك كلامىدىر: اكىر ييله اولسە، البتە چاپ اولۇنماجاق.
گلن نومەرەدە گنە جواب ويرمىرىك.

مدىر و باش محرر: جليل محمد قلى زادە.

لەلەدە اوتوز آلتى مئات ويردىم كە ايلەسلىن مجموعە پولى و قالىندر پولى، سز اورادە جناب حسینوفلارك شىرىكى جناب حاجى على اسکر حاجى نجف اوغلاندان آلاسکز».

بو كاغذى آلوب بىز گرگ آدم گوندرىك شىطان بازارىنە كە گورسون جناب حاجى على اسکر حاجى نجف اوغلى سلیمانلى كىيمىدە. ايلى ساعت گزوب دولاناندان سورا گوندرىيگەم آدم گلوب دىيور كە «تاپا يىلمىدىم». صباحىسى گونى گنە هان آدامى گوندە رىرىيڭ كە گىزىوب ياخشى آختارسون. ايلى ساعتىن سورا گلوب دىيور كە حاجى على اسکر حاجى نجف اوغلى اوزى دكاندە دىگل ايدى، گىقىمشى حمامە، شاگردى دە دىيدى كە «من يىلمەنم» بىر گون گىچىر گنە آدم گوندرىيڭ. حاجى على اسکر حاجى نجف اوغلى دىيور كە «مكا بو بارمەدە بىرادان حسینوفلاردان بىغارش گلەمەپ، گلەندىن سورا باش اوستە، ويرەرم». بىر هفتە گوزلىوب گنە آدم گوندەر رىرىيڭ. حاجى على اسکر جواب ويرىر كە «سن گىت من پولى اوزۇم گتۈررم ملانڭ خەممەن». بىر نىچە گوندىن سورا هان حاجى بىر فايقون توپور يارىم مئاتە، اوغلىنى و شاگردىنى مىنلىرىرىن هان فايقونە و جوانلار داۋيدوفسىكى محلەيە دوشوب قارادۇو يىلاردان مسلمانچە ملا نصرالدين ادارەسىلىنى سوروشۇرلۇ. بلکە بىر دفعە تاپىمۇب گىرى قايدىرلار، اما اىكمىجى دفعە گلوب تاپىلار و بويوك بىر معركە و قىشقىرىق ايلە گىرىرلار اىچىرى، كەمەلىدە كەمەلىدە اوتوز آلتى مئات چىركلى دىمالەك اىچىندىن چىخاردۇب قويورلار استولك اوستەنە و بىر استakan سوپۇخ سو اىچىندىن سورا و يىزىدە لەنت اوخوياندان سورا دىيورلۇ كە بىر پولى ايلى هفتە بوندان قباق سزك ئوخىنى و كىلەكز ويروب بىرادان حسینوفلار كە سزە يىتىشىسون.

انصافاً، مسلمانلارى قىناماق اولماز، چوقك پوچتا ايلە بول گوندرىك چوخ چىقىندر: گرگ اوج شاهى ويروب بىر «پىريوود» كاغذى آلاسان، اوستەنە روسىجە يازاسان، كە بول پول گىدەجىك تقليسە ملا نصرالدين ادارەسىنە، فلانكىشك طرفىندەن. انصافاً، چوخ چىقىن اىشدى، على الخخصوص تجارت عالمىندە بىر جور ايشلە هېچ ال ويرمز: تجارت هارا پوچتاخانە هار؟ الله رحمت ايلەسلىن او كىنلىر كە مسلمانلارە روسىجە اوخوماقى حرام بويوروپلا: قافقازىدە بىر تاجر يوخرى كە اوز باشنى پوچتاخانە ايلە بىر كىسە ۵ مئات گوندرە يىلسون.

من ايستيوردىم بول گون پولىتىقە عالمىندە اوخوجىلارىمىز ايلە بىر آن صحبت ايدىم. مىلا، غارىتەلر يازىرلار كە آفسقىريا ايلە سىرىما حکومتى بول گون صباح دعوا ايدەجىلىر. من ايستيوردىم هەمین قۇمرەددە جىنەنەيات عوضىنە بىر سىياسى مقالە يازام، مىلا، هېچ اولماسە يازارام كە آفسقىريا و سرىما نە ايچۈن دعوا ايدېزلىر، يازام كە آفسقىريا نە دىمەكدر، سرىما قەدر، بونلارك عداوتى نە وقت و هارادان باشلانوب، ايستيوردىم يازام كە سرىما بىر بالاجا

جای قدری بیلئنلر دقت ایتسوغلر

الْ اعْلَى جَائِي

موسقواهه ویسوتسقی و قامپانیا-نک جای شرکتی
ت-ва чайной торговли В. ВЫСОЦКИЙ и Ко.
Москва.

سرماهه سی ۱۰،۰۰۰،۰۰۰ میلیون روبه شرکت
منافق تجارت ایلهور یاخشیلیق سبیلن بزیر شرکت
چایی نهایت درجهه چوچ ایشلنهیر و بزیر شرکت
کیمی هیچ کس او قدر مال ساتمیر. چایمز چوچ
رنک لای و عطرلی در، و بر دفعه امتحان ایچون
چایمزی ایچن همیشه اک مشتریم ز. تجارت نشانه همیشه همیشه گهی اولماهه دقت
ایله مک لازم در. زاقاقاریا، زاقاسیها و ایران ایچون شعبه من تفلیس ده پوشکین کوچه سنده نمره ۷ در.
تلفیون نمره ۳۲۲. تелефون № 7. Телефон № 432.

١٩٠٩ نجی سنه ۵۵ مسله اناره مخصوص دیوار كالنداری گوزل روشه چاپ
او لنوب میدان انتشاره قویلدى اورنبروغ «کریموف، حسینوف و شرکاسی»
دگانلریندە صاتلمقدە در. مسلمان آيلاری ايله روس چیسلولرى و مسلمان، روس
بیراملىك آيرى يازىلوبدر كالندارلۇڭ دالندە يازىلان تربىيە اخلاقە دايىر مقالە لى
او خوييانلاره بىلوك معلومات ويرەچىنە امينك: كانندارلۇ گوزلەلگىنە براپىر آز قىمتە
 يولانماسىن هر كىسە اوز دیوارىدىن بىرىن آسمانى تو صىبه ايدىرىپاك قىمىنى پوچت خىرى جىل
دانەسى ۲۵ فاپىق اون دانەسى ۲ میلت، زادانىكا كوندرەنلەر نالۇر ايلدە كوندر بىلور

آدرس: Оренбургъ, Т-ва «КАРИМОВЪ, ХУСАИНОВЪ и Ко.»

مشیر بخیز لە دېش معالجه خانەسى

ابرو-اسقايا بلوششاد، بوشکىن كوجىمى طرفندىن
دشلىرى دو مدورو قىزىل ايله، فارغور ايله و غيره. قالا
جوق دان و قىزىل دان ديش قايرىز. آغىرى سۈر ديش چىخار دىز
معالجه مىخۇ وصى جىرجا وار. ئاخۇشلار قىول او لوور
ساعت ۸ دان آحشام ساعت ۸ تىك. قىھتلار تاۋىس ايلەدر.

Эривانской плошадь, съ стороны пушкинскага улицы

بادکوبىدە و چەمانخانە اسلامىيە

Гостинница „Исламия“ въ гор. Баку.

نمره لىرىنىڭ قىمتى ۱ مىناتىن بش مناتە قىردر و آھىپز خانەمۇزدە هەر
جور آسيا و يوروپا خوركىلرى موجوددر، امتراحتى سون مشقىلىردىن
مهمامانخانەمىزى بىر دفعە گلوب گورمه لرى رجا اولنور. پاسپورت سىز
مسافىرلر زحمت چىكمەسونلار، چونكە دیوان حكىمە گورە قبول او لون
مباجاقلار. آدرىسىم: غوبرنسكى كوچىدە لاايوشك ابىونىدە مهمانخانە
اصلاعىيە صاحب مهمانخانە: اساماعيل محمدوزادە.

Баку, Губернская ул. номера „Исламия“ телев. № 1251.

ОСПЕННЫЙ ТЕЛЯТНИКЪ
ЖИВОПИСЦЕВА въ г. ОРЛЪ.

آداما چاتان مايه تىك شىشەسى-۲۵ قېلىك، آداما
اپېك، آداما چاتان مايه-۵ قېلىك. بىر مىناتىن اسکىيە
گوندر ياهىز. دوندرمك خرجى ۳۰ قېلىك، ۳ مىناتە
و آرتىق اىستېلىرى ۲۰ پروسىتە قدر قىرىل و يېلىز.
آدرس: آر يول زىوو ياسىتسوڭ چىچىڭ مايه خانەسى

ТОРГОВЫЙ ДОМЪ

Бр. Едигаровы и Назаровы.

يدىغاروف و نظروف قارداشلارڭ

تجارت ايوي

بو ايلك يانوارلار بىر نىن دن تفلیس ده سيونسى كوچىدە ۱۰ - ۸
نومرهلى ايوده وايروان غوبرينىسى نەخچوان شهرى نده مانوفاكتور (پارچە)
مال لارىنىڭ آمبارىنى بنا ايلىوب ال وېيشلى قىمتىرە ساتىرىق.

محمد هادى عبدالسلیم زادەنىڭ ۲۳۶ صحىفە دن مەشكىل
«فردوس الھامات» نام مجموعە شۇرىيەسى موقع اقشاره قوبولىدى
قىمتى بىر مىنات ۴ قېلىك در. آرزو ايدىلر آشاغى دەكى آدرىسىم مراجعت
بويورسونلار: باکو، بىرادران اور جفالارگ مطبعە سىنە
محمد هادى عبدالسلیم زادەنى

Баку، Типография бр. Оруджевыхъ Мухаммедъ-Хади
Абдулсалامъ-заде.

СПЕРМИНЬ ПЕЛЯ
С проф. доктора
SPERMINUM RÖHNEL

и требовать таковой въ подлинной упаковкѣ Органотерапевтическаго Института

Профессора Доктора ПЕЛЯ и Сыновей въ С.-П. Петербургѣ.

Всѣ имѣющаися въ русской и иностранной литературѣ многочисленныя научныя наработки выдающихся
ученыхъ и врачей наль благотворнымъ действиемъ спермина при неврастеніи, половомъ безсиліи,
старческой дряхлости, истеріи, невралгіяхъ, малокровіи, чахоткѣ, сифилисѣ, постгель-
стическихъ ртутного лѣчія, ревматизѣ, сердечно-сердечнорезѣ, алкогольномъ, склерозѣ
сердца, сердцебиеніяхъ, перебояхъ, мюкалазѣ, артериосклерозѣ, алкогольномъ, спинальномъ сухоткѣ,
параличахъ, слабости отъ перенесенныхъ болѣзней, переутомленіи и пр.

ОТНОСЯТСЯ ИСКЛЮЧИТЕЛЬНО КЪ СПЕРМИНУ ПРОФЕССОРА ДОКТОРА ПЕЛЯ.

Сперминъ-пептид имѣется во всѣхъ антиракахъ и болѣзняхъ антиоксидантныхъ (Sperminine-1) въ виде капель (Essentia Sperminini-
Peptidi 1 фракция - 5 руб., а также 2) въ ампулахъ для подложныхъ втирасываний (Sperminin-Peptidi pro injectione) 1 коробка на
4 выпуск.-5 руб. и б) для крема (Sperminin-cream) про стуцимъ, 1 коробка на 4 крема - 3 руб.

Выпускаются безвозмездно книга "Целикеси спермина" Спермина-ПЕЛЯ (182 стр.), содержащая наблюдения рус-
скихъ и иностраннныхъ врачей, а также "Органотерапевтический Сборникъ" (второе изданіе) со указаніями о другихъ

Профессора Доктора ПЕЛЯ и Сыновей

въ С.-П. Петербургѣ, Вас. Остр., 7 линия, д. № 15 - 181

Надимыкъ Надимыкъ (Grand-Prix) на всѣхъ выставкахъ и конкурахъ отъ землемѣрныхъ авторитетовъ.

МОЛЛА-НАСРЕДИНЪ

КОНТОРА И РЕДАКЦИЯ
журнала „Молла-Насрединъ“
Тифлисъ.
Давидовская ул. д № 24 .

ЕЖЕНЕДЕЛЬНЫЙ
ПОЛИТИКО-САИРИЧЕСКИЙ и ХУДОЖЕСТВЕННЫЙ
ЖУРНАЛЪ.

ЦѣНА на ГОДЪ:
Съ доставкою 5 руб!
За границу 6 руб.
ЦѣНА за ОБЪЯВЛЕНИЯ:
За мѣсто занимаемое строкою
петита впереди текста 10 коп.
позади „ „ 7 коп.

ملا نصر الدین اولمچی و اوچومجی ایلی نٹ جلد نمش کتابلاری و بوش جلد لری ساتیلماقده در. جلد لرک اوستتده
ملا نٹ شکلی و آدی، مجموعه نٹ تاریخی قیزیل ورق ایله باسیلو بدر. قیمتلری اداره ده: اوچومجی ایلی ۶ منات،
اوچومجی ایلی ۶ منات یاریم، بوش جلدی ۷۰ قذک، پوچتا خرجی ایله: اوچومجی ایلی ۶ منات یاریم، اوچومجی
ایلی ۷ منات، بوش جلد ۱ منات.
ایکمچی ایلی نٹ کتابلاری بو یا ووق و قتلرده حاضر اولا جاق.

1897.

„Т-во ПРОВОДНИКЪ“

ВЪ РИГВ

ПРОВОДНИКЪ ШРКСТІ

Рига شهر نده

1888

ڪارخانه لر:

ریزین لمش پارچالار ر سو کیچیر تمین پالتارلار.
 «اسیاست» و «تالق» دن قایسی لمش مال لار.
 «لینه لو اوم»، بر رنگ لی «گول لی و
 پروینقا ایله آرالانمش
 ریزیندن، یینقادن و غیر « قول» لار
 ریزیننا بولودلاری،
 ریزیننا داراخ لاری
 هوا ایله دولی و غیر جور آفتامایل شین لری
 «لینقر وست» لار.
 ساخته دهی لر (گون لر).

ریزین قالوشلاری
 کیچه ریزیندن آیاق قابلاری.
 آرابا و ویلوسیید شین لری و حصه لری.
 ریزیندن ماشیا آلت لری.
 ایلیکتریک ماشیناسی آلت لری.
 «ایبونیت» و بوینوزدان قایری لمش شیلر.
 فونوغرافیا آلت لری.
 ریزین اویونچا قلاوی (ایغروشقا) و غالانتیرینی شیلر.
 جراح و حکیم حجت لری.
 ایلیکتریق قوه سینی کنار ایدن و سودان کیچیرن آلت لر.

زا فاقا زیاده فابریقا آمباری

لئیس سالالاق کوچه سندد، نمره ۴۵.

Тифлисъ, Сололакская ул. № 4.

مانور: دورون بورادان كۈچۈن: يېزىم خاڭلۇ لارە يې لازىم دى
Napoleon von Bonapart